

De Duitse Bisschoppen spreken

DE ZUID-LIMBURGER
KERKRADE

*De aan het graf van den H. Bonifatius
verzamelde bisschoppen zenden den
Duitsen Katholieken groet en zegen in
den Heer.*

In een ernstig beslissend uur wenden de bisschoppen zich met deze herderlijke brief tot de Duitse Katholieken.

Heden morgen, beminde diocesanen, knielden wij hier in Fulda neer aan het graf van den H. Bonifatius, aan het graf van den groten apostel van Duitsland, die, 1200 jaar geleden, onze voorouders uit de schaduwen des doods voerde naar het licht van het Evangelie; die de verspreide missiestaties op Duits grondgebied tot een kerkelijke eenheid samenvoegde en deze in de vruchtbare verbinding met het opperhoofd der Kerk in Rome inlijfde, die tenslotte in het jaar 754, gedurende de viering der H. Geheimen, met het Evangelieboek in de hand, als martelaar de Duitse bodem met zijn bloed besproeide

Uit het graf van den H. Bonifatius komt tot ons Duitse bisschoppen, het gebod, een herderlijk woord tot de Duitse Katholieken, tot clerus en volk, te richten, om hun ziel tegen propaganda van het nieuwe heidendom te sterken, hun eenheid en trouw aan den H. Vader in Rome opnieuw te bevestigen en het christelijk geloof te bewaren, dat de H. Bonifatius met zijn bloed geheiligd heeft.

Wij vervullen daarmee een gebod der Kerk (can. 356), dat de bisschoppen de zorg voor de reinheid van geloof en zeden tot gewetensplicht gesteld heeft.

Aansporing tot standvastigheid

Staat sterk in het geloof!

Het getal der vijanden van het christelijk geloof en van de katholieke Kerk is legio geworden. Onrijpe geesten, die nooit of slechts oppervlakkig de katechismus van de geloofsleer leerden kennen, voelen zich geroepen, over alles wat katholiek is een oordeel te vellen.

Mannen en vrouwen, die nooit de schoonheid van onze liturgie en de zielevrede na een H. Communie ondervonden hebben, bemoeien zich met alle middelen der propaganda, ertoe op te wekken om uit de Kerk te treden en van het Christendom af te vallen. Schrijvers die nooit kerkgeschiedenis en kerkelijk recht uit zuivere bronnen hebben bestudeerd, brengen met grote woorden geesten tot oordelen niet bekwaam, in verwarring.

De H. Boeken van het Oude Testament en zelfs de Evangeliën en de brieven van Paulus moeten niet meer gelden. Jezus Christus, onze Heer en Heiland, moet niet meer de Weg, de Waarheid en het Leven zijn en met het door Christus gestichte primaat moet elke band verbroken, en in plaats daarvan een zogenaamde Vrij-van-Rome-kerk gesticht worden.

Onderling zijn deze doodsvijanden van het Christendom in tegenstellingen gesplitst, zoals de volkeren bij de bouw van de toren van Babel.

Enkel komen zij hierin overeen, dat het hun niet gaat om enkele geloofswaarheden, zoals in vroegere geloofsstrijden, maar om het wezen en de grondslagen van de christelijke godsdienst, en ook hierin stemmen zij overeen, dat hun vernietigingstrijd zich in de eerste plaats richt tegen Rome en tegen het Rooms-katholieke geloof.

In dit ernstige en beslissend uur voor ons volk vermanen wij onze beminde diocesanen: „Staat sterk in het geloof!” (1 Cor. 16. 13) „Broeders wordt sterk in den Heer! Legt aan de wapenrusting Gods” (Eph. 6. 10. 15). Staat sterk in het geloof in God den al-

machtigen Vader, Schepper van hemel en aarde, den oppersten Heer van alle volkeren en van alle mensen!

In het geloof in den eniggeboren Zoon van den Vader, den waren en enigen Verlosser der wereld!

In het geloof in den H. Geest, die de Kerk bestuurt en de genade der Verlossing aan de zielen uitdeelt.

Staat sterk in het geloof! Ons geloof staat op rotsgrond „Wij weten, wien wij geloven” (2 Tin. 1. 12)

Wij geloven een of anderen onbevoegde niet, die zonder zending komt. „Hoe kan men preken als men geen zending heeft?” (Rom. 10. 15) en die slechts met zijn persoonlijke opvattingen, die aan dwaling onderhevig zijn, komt aandragen.

Wij weten, wien wij geloven. Wij geloven in den heiligen God die de Waarheid zelf is, die in de heilige Boeken der Openbaring tot ons gesproken heeft, en door Zijn Kerk heden nog tot ons spreekt.

De H. Boeken van het Oude en Nieuwe Verbond, door den H. Geest geïnspireerd, zijn voor iederen oprechten zoeker naar de waarheid een oneindige lichtbron der goddelijke gedachten. De H. Kerk „de zuil en de grondslag der waarheid” (Tim. 3. 15.) heeft op grond van goddelijke zending de waarheden der Openbaring tegen de dwaling verdedigd, en ze met onfeilbaar leergezag aan de volkeren verkondigd, zonder er ook maar een letter van prijs te geven.

Men heeft uit alle hoeken der weldra 2000-jarige kerkelijke geschiedenis schaduwen en zonden van kerkelijke personen bijeengebracht; de katholieke Kerk echter, de moederkerk der aarde, blijft ondanks menselijke gebreken aan hoofd en leden het grootste wonder der wereldgeschiedenis. Wij weten wien wij geloven.

Wat de Katholieken te doen en te laten hebben

Nu begrijpt gij, bemind^o diocesanen, waarom wij

bisschoppen u niet kunnen toestaan, kranten en boeken te lezen, en vergaderingen te bezoeken, waarin ons geloof en onze Kerk gesmaad wordt en waarin godslasteringen tegen alles, wat den godsdienstigen mens heilig is, uitgebracht worden. Niet iedereen begrijpt terstond, hoeveel dwaling achter deze woorden steekt, en menigeen werd door het lezen van zulke kranten en door het bezoek van dergelijke bijeenkomsten van zijn geloof in Christus en diens Kerk afgetrokken of op z'n minst in zijn geloofsvreugde geschokt.

Van de andere kant is het dubbel geboden, de kerkelijke preken te bezoeken en er naar te luisteren. Hoe kan men in God geloven, als men niet van Hem heeft gehoord" (Rom. 10. 14.)

Buiten de kerken mogen thans geen bijeenkomsten met religieuze voordrachten gehouden worden. De persvrijheid is, hetgeen wij met diepe droefheid constateren, zover beperkt, dat de vroeger katholieke kranten geen religieuze artikelen meer mogen publiceren, en soms er toe gedwongen worden artikelen op te nemen, die den katholieken lezer kwetsen. Daarom is het dubbel noodzakelijk in de plaats daarvan, thuis trouwer dan anders in het H. Evangelie te lezen om met den Zaligmaker innerlijk verbonden te blijven, en met meer ijver, dan anders de kerkelijke preken te bezoeken. Gij moet gewapend zijn, om over uw geloof getuigenis en antwoord te geven.

„Trekt aan de wapenrusting Gods!"

Staat sterk in het geloof! Dit geloof is het fundament der zedelijke wereldordening.

De heidense wereldbeschouwing, die zonder Gods gebod, zonder Gods genade de wereld ordenen wil, biedt geen waarborg voor een volksgemeenschap.

Zonder geloof aan God moeten nauwgezetheid van geweten en edele mensenzin, gemeenschapsgevoel en offergeest, sociale gerechtigheid en liefde mettertijd wegwijnen. Wij zien thans in andere

landen, naar welk een afgrond van gewetenloosheid een volk zonder geloof in God op weg is .

Het voorgenomen werk van de vernieuwing van het Duitse volk zal slechts dan slagen, als het niet op het drijfzand van menselijke wereldbeschouwingen, maar op de rots van de christelijke godsdienst gebouwd wordt.

De katholieke Kerk is in de eerste plaats gesticht en gezonden om getuigenis af te leggen van de waarheden van het eeuwige leven, de geboden der zedelijke ordening te verkondigen, in de heilige Sacramenten genade en verlossing uit te delen.

In de tweede plaats heeft de Kerk zoals de wereldgeschiedenis getuigt, ook het geestesleven en de kunst tot de hoogste bloei gebracht, voor de onderlinge samenleving der volkeren de grondslag gelegd, eerbied en gehoorzaamheid aan de burgerlijke Overheid geeist en in 't algemeen ook onmiskenbare zegen uitgestrooid over de aardse beschavings-arbeid.

Het christelijk geloof verkondigt een objectieve goddelijke zedenwet, die in de tien geboden Gods haar beknoptste uitdrukking gevonden heeft en die aan de wisseling der tijden en aan de willekeur der volkeren onttrokken is. In het vierde dezer tien geboden wordt eerbied voor de burgerlijke Overheid en gehoorzaamheid aan haar wetten geeist. Wanneer echter de wetten van de Staat in strijd komen met het natuurrecht en de geboden Gods, dan geldt het woord, waarvoor de eerste apostelen zich lieten geselen en in de kerker werpen: „Men moet God meer gehoorzamen dan de mensen (Act. 5 .29)

Wij veroordelen alle vergripen tegen terecht bestaande staatswetten. Wij veroordelen echter ook met het Evangelie deze phariseische hoogmoed, die altijd maar stenen gooit naar andere mensen en de balken in eigen oog niet ziet, die bij gelijkgezinden alles vergeeft, en met de mantel van het zwijgen bedekt, bij andere mensen daarentegen alles aan de

grote klok hangt. Wij veroordelen, als met dubbele maten gemeten wordt en de overtredingen van enkele Katholieken alle Duitse katholieken aangerekend worden.

De heiligheid van het huwelijk

De toetssteen voor het hoogte of laagtepeil der volksmoraal is de huwelijksmoraal.

De huwelijkswetten van de katholieke Kerk, zoals het verbod van een huwelijk tussen familieleden of het verbod van wilde echtscheidingen waren een onmetelijke zegen voor het zuiver houden van het bloed en van de erflijk-gezonde familie. Het zou moreel noodlottig zijn, wanneer in tegenstelling met de christelijke huwelijkswetten het huwelijk enkel van uit het gezichtspunt van het zuiver houden van het ras zou beschouwd worden.

Het zou een zware slag voor de Duitse eer in de hele wereld zijn, wanneer het oude slagwoord van het Communisme van de gelijkheid der echtelijke en buiten-echtelijke moeder weer opgenomen en onder het volk geworpen zou worden: „het is even eervol of een Duits meisje in of buiten het huwelijk moeder wordt”

Het is dus een onwaarheid, wanneer men beweert, dat de christelijke zedenleer de waardigheid der vrouw vernietigd heeft, en de ondergang der Duitse kultuur tengevolge gehad heeft. Ook het langzaam uitsterven van een volk door geboorteachteruitgang wordt enkel door de zedelijke krachten van de christelijke wereldbeschouwing, niet door politiematregelen tegengehouden.

Ieder poging tot volksvernieuwing en volksopvoeding zal in de Kerk en haar genademiddelen haar beste bondgenoot vinden. Absoluut onmogelijk echter zal het zijn, een zedelijk gezonde en sterke jeugd te kweken zonder de richtlijnen en de genademiddelen der christelijke wereldbeschouwing.

„Politiek-Katholicisme”

Bemide diocesanen! Het is onmogelijk in één enkele herdersbrief alle verwijten afzonderlijk te weerleggen. Op enkele strijdleuzen echter moeten wij een kort antwoord geven:

Staat sterk in het geloof, wanneer men u zegt: „Godsdienst heeft niets met politiek te doen, daarom moet het politiek-katholicisme uitgeroeid worden” Wij kunnen niet alles herhalen wat wij vroeger tegen het marxistisch beginsel uiteen gezet hebben:

„Godsdienst is privaatzak”. De zandboden van het Christendom moeten „het zout der aarde” en „het licht der wereld” zijn (Matth. 5. 13 v.) en hun licht voor de mensen laten schijnen (5, 14). De Kerk moet als „stad op de berg” ver zichtbaar in het openbare leven staan. Wel moet de katholieke godsdienst eerst en vooral de menselijke ziel in verbinding brengen met God, het rijk Gods in iedere ziel opbouwen. Dan echter moet het rijk Gods ook in de samenleving opgebouwd worden. Men kan niet thuis in zijn kamertje 'n christen zijn en op straat een heiden. Men kan niet als privaatspersoon met Christus verzamelen en als staatsbeambte tegen Christus verstrooien, als men geen karakterloos halfslachtig mens wil zijn.

De nieuwe strijdleus van het politiek catholicisme, het verwijt, dat de Katholieken zich te veel bemoeien met staatszaken, kan enkel op mensen zonder eigen oordeel indruk maken. Alleen op mensen, die niet vragen, waarom men zoveel van de dienaren van de godsdienst spreekt, die zich, naar men zegt, op staatkundig gebied begeven, en zo weinig van de politici, die zich op kerkelijk-godsdienstig terrein begeven. Er bestaat een rij van rechtsvragen, die zowel een staatkundige als een godsdienstig-zedelijke zijde hebben, zoals de schoolkwestie en het huwelijksrecht. Voor deze zogenaamde gemengde kwesties is in het rijksconcordaat tot vreedzame samenwerking besloten. Den-

kende mensen zullen vragen, wat men eigenlijk onder politiek-Katholicisme verstaat en waarin dit zich van het godsdienstig Catholicisme onderscheidt 't Kon anders een of ander al te ijverige persoon invallen, om in elke processie, in iedere priestertoog op straat een uitdaging te zien, en ieder klokkengelui als storing der openbare rust te verbieden. De leuze van het politiek-katholicisme kon al te licht een passepartout worden voor elke willekeur tegenover de Katholieken in het algemeen, en een houvast om een of ander niet in de gunst staanden priester in de gevangenis te brengen, ordensgeestelijken zonder afdoend onderzoek te verbannen en de hartstochten der achterbuurten tegen een of ander trouw katholiek privaat persoon op te zwepen.

Staat sterk in het geloof, wanneer het confessionele element uit het openbare leven genomen zal worden, gelijkstaand met de ontkerstening van het openbaar leven. In deze nieuwe leuze ligt een tegenspraak met het rijksconcordaat, dat direct in de aanhef „de openlijke uitoefening van de katholieke godsdienst waarborgt”. Christus, de Heer de opperste eeuwige wet van zijn Rijk, heeft aan zijn zendboden de opdracht gegeven, van de daken te preken (Matth. 10. 27) d.w.z. ook openlijk in de grootstad hun kansels op te slaan. Christus heeft zijn Rijk een mosterdboom genoemd, die zijn kroon altijd hoger en zijn takken altijd verder uitbreidt (Matth. 13. 31 v.) dus boven de kerkruimte uitgroeit. Christus heeft zelf de pelgrimstocht naar Jeruzalem gemaakt, en bij de intocht met de palmen zich openlijk op straat door het volk laten huldigen en daarmee de openbare processies erkend.

Het zou een onverantwoordelijke tegenspraak zijn, het openbare leven te verontchristelijken, en iedere belijdenis en ieder belijdenisteken van het Christendom in het openbaar leven te verbieden en tegelijkertijd de openlijke aanvallen tegen het Christendom te dulden. Daarom heeft de conferentie der

Bisschoppen tot den „Führer“ en Rijkskanselier een memorandum gericht, en hem op 't gevaar van misbruik der nieuwe strijdleuzen, en op andere beperkingen der kerkelijke vrijheid en verdrukkingen van het christelijk geweten gewezen.

Rechten en plichten der ouders

Staat sterk in het geloof! De veiligste haard van het christelijk geloof en leven blijft de christelijke familie. De ouders hebben het eerste, onvervreembare, natuurlijke en goddelijke recht in vragen der opvoeding hunner kinderen.

Door de genade van het Sacrament des Huwelijks, die in het hele leven doorwerkt, hebben Vader en Moeder een heilige zending ontvangen, hun kinderen op te voeden naar Gods hart. Om deze heilige taak te vervullen, moeten de ouders echter zelf gevormd en voorgelicht worden in de godsdienstige verenigingen voor moeders. Zou eens — wat God verhoede — het godsdienstonderricht in de school niet meer voldoende zijn, zouden b.v. de leerrijke bijbelse verhalen van het Oude Testament, die van Jozef in Egypte, of van Tobias, van het ambtelijk leerplan verwijderd worden, dan zal het de taak worden der moeders in de familie, het godsdienstonderricht aan te vullen. In ieder geval hebben de ouders de strenge gewetensplicht, ook onder het brengen van offers, er voor te zorgen, dat hun kinderen godsdienstonderwijs ontvangen, en wel godsdienstonderwijs in de geest der Kerk. De Staat heeft in zijn scholen inrichtingen geschapen, die alle kinderen van het volk ten goede komen, die echter dan slechts hun volle zegen ontplooiën, wanneer de godsdienstig-zedelijke opvoeding der kinderen in 't ouderlijk huis en de scholen niet onderbroken wordt, en in de ziel van het kind geen tweedracht gezaaid wordt. De laatste verantwoording voor de godsdienstig-zedelijke opvoeding der kinderen rust op de zielen der ouders, die eenmaal voor de rechterstoel Gods

daarover rekenschap moeten afleggen. Zelfs wanneer de kinderen aan de school ontgroeid zijn en voor altijd of voor enige tijd, ook onder de vakantie het ouderlijk huis verlaten, blijven de ouders ervoor verantwoordelijk, dat hun kinderen hun godsdienstplichten vervullen en niet vervreemden van de godsdienstige geest van het ouderlijk huis.

Katholieke vaders en moeders! Gij zult voor de vraag gesteld worden, of gij uw kinderen naar de confessionele school of naar de gemeenschapsschool zult zenden. In de confessionele of belijdenisschool leeft in alle schooluren de geest van het ouderlijk huis. In deze school zijn onderwijzers en leerlingen één van geest, en wordt elke aanleg en elk talent van het kind ontwikkeld; de aanleg voor wetenschappen en technische vaardigheid, de aanleg tot de zedelijke karkter rijpheid, de aanleg tot de godsdienstige rijpheid van de volheid van Christus. De belijdenisschool is dus de ware eenheids- en karakterschool.

Het kerkelijk voorschrift (can. 1374) verplicht u, uwe kinderen, zolang het maar mogelijk is, naar de belijdenisschool te sturen. Laat u niet misleiden door verwijzing naar de volksgemeenschap. De kinderen der belijdenisschool zullen de volksgemeenschap niet minder dienen en de anderenkende volksgenoten niet minder achten dan de kinderen van de gemeenschapsschool.

In het rijksconcordaat heeft de Duitse rijksregering op erewoord en door ondertekening het behoud en de oprichting van katholieke belijdenisscholen gewaarborgd" (Art. 23)

Katholieke ouders! Velen van u staan voor de vraag, of zij hun opgroeiende zonen en dochters in jeugdverenigingen zullen doen. Door bevoegde staatsinstanties werd herhaaldelijk verklaard, dat de toetreding tot de verenigingen van de Staat vrijwillig moest geschieden en niet gedwongen. In ieder geval, is het voor u een heilige plicht, uwe kinderen

enkel naar zulke verenigingen te sturen, waarin de godsdienstige overtuiging wordt geeerbiedigd, de zedelijke reinheid niet wordt bedreigd, principieel en in werkelijkheid gelegenheid geboden wordt tot vervulling der Zondagsplicht, het katholiek eergevoel niet door smaad tegen kerkelijke personen of door vervalsingen der kerkgeschiedenis wordt gekwetst en de vrijheid van geweten gegarandeerd wordt.

Een vermanend woord tot de katholieke Jeugd

Sta vast in het geloof, katholieke jeugd! Het is voor ons bisschoppen een vreugde, tegenover de leden der katholieke verenigingen onze lof en erkentelijkheid uit te drukken. Door de toetreding tot deze verenigingen hebben zij 'n dappere getuigenis afgelegd en ondanks bittere voorvallen zijn zij hun vereniging trouw gebleven. De katholieke jeugd zal ook verder in de toekomst zelfbeheersing en tucht bewaren en niet naar jongensaard geweld tegen geweld gebruiken. Vanzelfsprekend zal zij zich met betrekking tot het dragen van uniform of wat met een uniform gelijk staat, en wat betreft het gesloten optreden in 't openbaar naar de bepalingen van den Staat schikken, totdat een andere regeling getroffen wordt. Wij bisschoppen, hebben het vertrouwen deze katholieke jeugd zal ook in de toekomst voorbeeldig blijven in de eerbied voor het ouderlijk gezag. Voorbeeldig in de trouw aan de Kerk, in de trouw aan hun vereniging, voorbeeldig in de zedelijke reinheid in de gehele levenswijze en daarmee zich afwenden van het brutale onbescheiden type, dat wil bevelen, voordat 't leerde gehoorzamen.

Ook spreken de bisschoppen hun dankbare erkentelijkheid uit ten opzichte van de andere katholieke verenigingen van mannen zowel als van vrouwen. Hun leden hebben hunne godsdienstige overtuiging in 't vuur beproefd. Zij hebben grote offers gebracht

in trouw aan hun vereniging en hebben ook tegenover de Staat hun plichten als Staatsburgers vervuld. In de laatste weken werden de katholieke verenigingen, in het bijzonder de jeugdverenigingen, in verband gebracht met de communistische jeugd. Men heeft hun onrecht gedaan. De katholieke kerkelijke verenigingen zijn het Duitse volk en Vaderland in offermoed en trouw toegedaan. Zij wijzen elke staatvijandige houding of handeling door hun leden af. Nooit is van communistische zijde aan de katholieke jeugdverenigingen een verzoek gericht tot bondgenootschap met de communistische jeugd of tot iets anders. Vanzelfsprekend zou iedere dergelijke poging terstond afgewezen worden.

Vermaning tot de „Hitler-jeugd”

Met de volle kerkelijke liefde van ons hart wenden wij ons ook tot de katholieke jeugd in de Verenigingen van de Staat. Op de dag van hun eerste H. Communie en nogmaals op de dag van het H. Vormsel hebben deze jeugdige personen den Heiland en zijn Kerk trouw gezworen. Voor Duitse mensen is trouw geen ijdele waan. Duitse jonge mannen blijven trouw aan het woord, dat zij aan de Staatsoverheid gegeven hebben. Duitse jonge mannen mogen echter ook niet de heilige gelofte, op de dag van hun Vormsel afgelegd, ontrouw worden.

Trouw is het, in de waarheden der openbaring te geloven en de weg der geboden te bewandelen. Ontrouw is het, mee te doen aan het spotten met geloofswaarheden of ook maar er naar te luisteren of tegen de geboden Gods te misdoen. Trouw is het, zijn gebeden niet te verwaarlozen, de Zondagsplicht te vervullen en in de H. Sacramenten der Biecht en des Altaars zijn ziel rein en sterk te houden. Met grote bezorgdheid nemen wij de vijandige houding van vele jeugdleiders en jeugdtijdschriften ten opzichte van de Kerk waar. En toch ligt er meer heldenmoed in, naar voren te treden en zich te melden

voor 't kerkbezoek dan in het spotten met de kerk-gangers. Zulk spotten zou ook onzen dapperen Schlageter gelden, die vóór zijn laatste tocht oprecht en manmoedig biechtte en de heilige Communie ontving.

Duitse katholieken! Bewaart rust en orde! „Vergeldt geen kwaad met kwaad. Voorzover het van u afhangt, leeft met alle mensen in vrede”. (Rom. 12.17 v.)

Mogen wij als landverraders en volksverraders gescholden worden, nadat wij in de wereldoorlog een overvloed van bloedoffers brachten? Het is u niet verboden, ja het kan zelfs plicht worden met 'n rustig vastberaden woord van uw geloof reken-schap te geven en te vragen: Waarom slaat gij ons?

De geest van Christus strijdt volgens andere wetten en komt met andere wapens tot de overwinning als de geest der wereld. Gij moogt geen vuur van de hemel afroepen! Ja, gij moet vergeven en voor uw vijanden bidden. „Laat u niet door he. kwade overwinnen” door toorn of wraakzucht „Overwint het kwade door het goede!” (Rom. 12,21) Katholieken maken geen revolutie en bieden geen gewelddadige tegenstand. Dat is zó bekend, dat van oudsher degenen, die een gemakkelijke overwinning behalen wilden, zich juist op de Katholieken wierpen. Zet een wacht bij uw mond en laat u niet tot onbezonnen praatjes verleiden. Zet een wacht ook bij uw oren, en luister niet naar de wilde geruchten, die tegen de burgerlijke overheden verspreid worden. en wacht u voor de zonde zulke geruchten verder te vertellen. Het achtste gebod heeft niet alleen leugen en laser verboden, maar ook het verder vertellen van leugens en lasteringen. Zo helpt gij mee de ruwe toon te matigen, die tegenwoordig in het openbare leven wordt aangeslagen. Het beste antwoord echter op alle beschuldigingen zal zijn, indien de Katholieken uitblinken door nauwgezetheid in beroep en door offermoed, en indien zij voorbeeldige familie-vaders, plichtsgetrouwe staatsbeambten zijn.

Opwekking tot eenheid

Met Paulus, den gevangene in den Heer, vermanen wij u verder: Verdraagt elkaar in liefde en legt u er op toe de eenheid des geestes te bewaren door de band des vredes." (Eph. 4, 1—3). De geest der eenheid en zielsgemeenschap is een diepe trek van het katholieke wezen. Bewaart de eenheid des geestes met den H. Vader in Rome! Men houdt u voor, dat men ook katholiek kan zijn, zonder Rooms te zijn. Wij bisschoppen zeggen u: Indien gij niet meer rooms-katholiek zijt, zijt gij niet meer katholiek. De leer van het primaatschap is een geloofspunt, en in zake geloofspunten bestaan er geen compromissen. Wij kunnen den H. Vader niet dankbaar genoeg zijn voor zijn onvermoeide vaderlijke waakzaamheid en zorg voor de Duitse Katholieken. Bewaart de eenheid des geestes met uwen bisschop! In volkomen eensgezindheid hebben de Duitse bisschoppen op het graf van den H. Bonifatius beraadslaagd, en evenals de vijf apostelen in de brief aan de Galaten (Gal. 2, 9) de handslag der gemeenschap weer gewisseld.

Hoe donker de tijden ook zijn, toch straalt één licht in de duisternis, de onverbreekelijke band der Duitse bisschoppen met den H. Vader in Rome, en het feit, dat de Duitse bisschoppen één hart en één ziel zijn. Door de eenheid met uw bisschop zijt gij met de eerste apostelen verbonden, wier opvolgers de bisschoppen zijn, en door de eerste apostelen met Christus. De eenheid des geestes blijve bewaard tussen den bisschop en zijn geestelijken.

In de Kulturkampf van de 70er-jaren, poogde men een wig van wantrouwen tussen bisschop en clerus te drijven, toen men de geestelijken voorhield: „De ontoegevendheid van jullie bisschoppen is schuld, dat men de geestelijken de broodkorf hoger hangt”

Ook het nieuwste slagwoord: „men moet onderscheid maken tussen de hogere en de lagere geestelijkheid” mag geen wantrouwen laten opkomen. De weinige treurige gevallen van afval in de clerus

heeft de „band des vredes” geen draadje lossen gemaakt. De eenheid der geestes blijve bewaard tussen clerus en het volk, of men poogt den priester van 't volk te scheiden, of het volk van den priester, het is altijd dezelfde tactiek: den herder te slaan, om de schapen te verstrooien (vergl. Marc 14.27) Bewaart de eenheid des geestes!

Weest geduldig in droefheid en *volhardend in het gebed!* Wij zijn niet bezorgd om onze Kerk. Wij zijn echter in de grootste zorg om ons volk en Vaderland. Onze Kerk heeft het oude heidendom overwonnen en zij zal ook niet door het nieuwe heidendom overweldigd worden. Wel echter kan van bepaalde landen, die in het uur der beproeving falen de kandelaar des geloofs weggerukt worden. (Apoc 2.5) Volhardt daarom in het gebed voor ons volk. Bidt in de familie's? Komt naar de godsdienst oefeningen, naar de H. Mis en naar de avond oefeningen. Bidt met uw zielzorgers elke Zondag het voorgeschreven gebed voor het Vaderland en voor zijn bestuurders, opdat zij in het licht van God het gerechte zien, en het in de kracht Gods volbrengen, zoals de wereldapostel vermaant voor alle overheden smeekbeden te verrichten (Tin 2,2) Houdt gemeenschappelijke gebedsuren tot het H. Hart van Jezus voor het welzijn van ons volk en voor de vrede en de vrijheid der Kerk! Bidt in October ook het rozenhoedje tot deze intentie. Door het vierden der H. Mis verkondigen wij niet alleen de dood des Heren, maar gedenken wij ook zijn opstanding uit de doden.

De genade zij met u allen, die onzen Heer Jezus Christus beminnen, zonder wankelmoedig te worden. (Eph. 6.24).

FULDA, 20 Aug. 1935.